

Tekst 4 Ga loten als je iets wil doen aan ongelijkheid

Hieronder staan in alfabetische volgorde vijf mogelijke tussenkopjes voor tekst 4:

- 1 De moeilijkheid van onbevooroordeeld oordelen
- 2 Discriminatie in het dagelijks leven
- 3 Gewogen loting als oplossing
- 4 Positieve discriminatie als oplossing
- 5 Selectie voor opleidingen en banen

3p 30 Welk tussenkopje past het best bij welk tekstgedeelte?

Neem onderstaande tabel over op je antwoordblad en noteer per tekstgedeelte het nummer van het juiste tussenkopje.

Let op: er blijft één tussenkopje over.

tekstgedeelte	tussenkopje
alinea 1 en 2	
alinea 3	
alinea 4 t/m 6	
alinea 7 t/m 9	

Stel je voor: de brugklascoördinator en directie van een havo vergaderen over de vraag of ze de toelating tot school vooral willen baseren op de uitslag van de eindtoets basisonderwijs of op de inschatting van de leerkracht van groep 8.

2p 31 Geef aan wat volgens alinea 3 het best zou zijn en waarom.

Geef antwoord door onderstaande zin over te nemen en aan te vullen tot een correcte en volledige zin.

Het best zou zijn om ... te gebruiken, want

Alinea 3 spreekt over harde en zachte selectiemethodes. Hieronder staan vier denkbeeldige situaties.

2p 32 Noteer de nummers van de situaties en geef per situatie aan of de selectiemethode *hard* of *zacht* is.

De situaties:

- 1 Faizel reageert op een woning van een verhuurder. De verhuurder kiest voor Faizel omdat hij genoeg verdient om de huur te kunnen betalen.
- 2 Kysha wil aan de kunstacademie studeren. Ze wordt niet toegelaten vanwege de toelichting op haar motivatie.
- 3 Marjolijn solliciteert bij een IT-bedrijf. Ze wordt aangenomen op grond van het aantal werkjaren in de IT en de score op een IQ-test.
- 4 Oliver gaat voor zijn opleiding stage lopen bij een hotel. Hij is uit twintig kandidaten gekozen omdat hij het best Frans en Duits spreekt.

“Bijkomend probleem is dat in de meeste gevallen vele kandidaten gewoonweg geschikt zijn.” (regels 41-44)

- 1p 33 Wat houdt dit bijkomend probleem in volgens tekst 4?
Wanneer vele kandidaten geschikt zijn,
A blijkt het lastig om de uitkomsten van objectieve tests te negeren.
B is het onmogelijk om de beste persoon te kiezen.
C moet er extra moeite worden gedaan om een keuze te maken.
D wordt het risico op een bevooroordeelde keuze groter.

“Een manier om deze menselijke fout te compenseren is positieve discriminatie.” (regels 48-50)

- 1p 34 Citeer uit alinea 1 of 2 het woord waarmee deze “menselijke fout” ook wordt aangeduid.

In alinea 4 tot en met 6 is sprake van een standpunt met drie bijbehorende argumenten. Deze argumentatiestructuur kan in onderstaande tabel worden samengevat.

standpunt	
argument 1	
argument 2	
argument 3	

- 2p 35 Neem de tabel over en vul het gevraagde aan.
Geef steeds antwoord in één of meer volledige zinnen.

“Aan de universiteiten worden op dit moment alleen voor sekse quota gehanteerd. Dit leidt logischerwijs tot extra discriminatie van andere benadeelde groepen.” (regel 72-76)

- 1p 36 Waarom kan een quotum voor sekse leiden tot extra discriminatie van andere benadeelde groepen volgens tekst 4?
Een quotum voor sekse kan leiden tot extra discriminatie, omdat
A mensen die al benadeeld worden op basis van hun achtergrond, bij voorbaat ook nog eens minder kans maken om aangenomen te worden als ze niet hetzelfde geslacht hebben als waarvoor het quotum geldt.
B mensen die niet behoren tot het geslacht waarvoor het quotum geldt, van tevoren geen kans meer maken om aangenomen te worden, omdat ze door hun achtergrond ook bij een andere benadeelde groep horen.
C mensen die niet het geslacht hebben waarvoor het quotum geldt, geen kans meer maken om aangenomen te worden omdat ze door hun achtergrond automatisch bij een andere benadeelde groep horen.

Let op: de laatste vragen van dit examen staan op de volgende pagina.

tekstfragment 3

De Tweede Kamer wil loten voor universiteiten en hogescholen weer toestaan. Is dat terecht?

“Nee, ik vind loting een dom instrument dat je mensen niet kunt aandoen”, zegt Frank Ankersmit, emeritus hoogleraar intellectuele geschiedenis aan de Rijksuniversiteit Groningen. “Het valt niet te verkopen dat een toekomstige student met hoge cijfers en een goede motivatie wordt afgewezen omdat hij werd uitgeloot, terwijl iemand met lage cijfers die het minder graag wil door dom geluk wel wordt toegelaten.”

naar: Alexandra van Ditmars, ‘Loten én selecteren is beter dan loten alleen’

uit: Trouw, 20 februari 2020

In alinea 7 en 8 van tekst 4 is sprake van een gewogen loting voor toelating tot het hoger onderwijs.

- 1p **37** Met welk aspect van de gewogen loting uit tekst 4 zal Frank Ankersmit uit tekstfragment 3 het eens zijn?

Uit tekstfragment 3 blijkt dat Frank Ankersmit de motivatie van een student belangrijk vindt voor de toelating tot het hoger onderwijs.

- 1p **38** Geef aan of de auteur van tekst 4 het hiermee wel of niet eens zal zijn en leg uit waarom.

Geef antwoord door onderstaande zin over te nemen en aan te vullen tot een correcte en volledige zin.

Hij zal het er ... (wel/niet) mee eens zijn, omdat

- 2p **39** Wat is de hoofdgedachte van tekst 4? Geef antwoord door onderstaande zin over te nemen en aan te vullen tot een correcte en volledige zin.

De best mogelijke oplossing om ... in ... tegen te gaan, is het toepassen van

Bronvermelding

Een opsomming van de in dit examen gebruikte bronnen, zoals teksten en afbeeldingen, is te vinden in het bij dit examen behorende correctievoorschrift.